

Nr 266.

Av herr Nilsson, Petrus, m. fl., om åtgärder till höjande
av skogsbrukets ekonomiska bärkraft m. m.

Ett bärkraftigt skogsbruk och en lönande träförädlingsindustri är ett ekonomiskt livsvillkor för vårt land. En betydande del av landets jordbrukare äro för sin utkomst till övervägande del beroende av skogarnas avkastningsförmåga, och ur synpunkten av arbetskraftens sysselsättning är skogsskötseln likaledes av avgörande betydelse. Enligt 1931 års skogssakkunnigas betänkande beräknas årsbehovet av arbetskraft inom skogsbruket under förutsättning att allt utfallande virke tillvaratages till 53 miljoner dagsverken, vilket innebär att inom näringen ifråga årligen skulle kunna sysselsättas nära 180,000 personer. Sammanlagda värdet hos träförädlingsindustriernas tillverkningar för år 1931 uppgick till omkring 600 miljoner kronor, varav exporterades för cirka 400 miljoner kronor. Som jämförelse kan nämnas att värdet av jordbrukets saluöverskott av mjölk kan beräknas till i runt tal 300 miljoner kronor. I genomsnitt för befolkningsenhet tillföres landet utifrån genom skogsbruket och den därpå uppbyggda industrien i runt tal 70 kronor om året. Uppenbart är därför att från det allmännas sida intet bör underlätas, som kan vara ägnat att främja en sådan utveckling av ifrågavarande näringsgrenar, att desamma bliva i stånd att alltjämt fylla sin uppgift inom landets ekonomiska liv.

»Man torde vara berättigad säga», yttra 1931 års skogssakkunniga, »att det är skogsbruket och de därpå grundade industrierna, som till mycket väsentlig del möjliggjort bibehållandet under efterkrigstiden av vår befolknings jämförelsevis höga levnadsstandard». Även om de sakkunnigas omdöme rörande de »för skogsbruket gynnsamma förhållanden, som kanske, om man ej går längre tillbaka i tiden, mest utpräglat voro rådande under femårsperioden 1925—1929», torde vara något överdrivet, vad bondeskogsbruket beträffar, tillfördes dock landet under denna tid mycket stora årliga inkomster genom exporten av skogsprodukter. Någon arbetslöshet av större omfattning, utöver den inom skogsbruket säsongmässigt förekommande, existerade då ej inom ifrågavarande näringar, och den största tillförsikt rådde beträffande vårt skogsbruks och vår träförädlingsindustris ekonomiska stabilitet och förmåga att i mycket väsentlig grad bidra till vår folkförsörjning. Efter 1929 blev läget i ett slag i grund förändrat. Skogsbruket blev i hög grad lidande genom den allmänna depression, som då hastigt utbreddes sig även till det industriella näringslivet efter att förut huvudsakligen ha gjort sig gällande endast på jordbrukets område. Ljusningen för trävarumarknaden under det sista året rubbar icke helhetsintrycket av den inträdda förändringen. Att skogsvärdena starkt tryckas ned vid försvårad avsättning och sänkta priser å de förädlade produkterna säger sig självt. Då förädlingskostnader av olika slag icke så lätt eller så snabbt kunna nedbringas vid inträffande prisfall som inköpspriserna å skog, ha skogsägarna i första hand

fått sitta emellan. När läget varit som sämst, ha därför de enskilda skogsägarna icke erhållit nämnvärt rotvärde för sin skog. Skogsbrukets nödläge har gjort det hårt pressade jordbrukets ställning än bekymmersammare, då skogsbruket icke längre kunnat tjäna som stöd för jordbruket.

Då möjligheten att utnyttja våra skogars avkastningsförmåga alltid måste förbli en viktig förutsättning för vår folkförsörjning, är det av största vikt att taga under överbäggande åtgärder i syfte att återgiva skogsbruket dess möjligheter att fylla sin uppgift inom näringslivet och därmed även giva sysselsättning åt den del av landets befolkning, som direkt och indirekt måste finna sitt uppehälle inom denna näring. Detta är ett från den ännu ej genomkämpade ekonomiska depressionen fristående folkförsörjningsproblem, som kräver icke blott snabba åtgärder för den närmaste tiden utan även ett målmedvetet arbete på lång sikt. Dessa frågor ha redan varit föremål för vidlyftiga utredningar, varvid dock de skogsvärdande synpunkterna i regel synas ha varit mest framträdande, medan de ekonomiska kommit mera i bakgrunden.

För att ge en föreställning rörande omfattningen av de frågor, som böra tagas upp till diskussion och utredning i detta sammanhang, återgives här den framställning jordbruksutredningen den 4 oktober 1930 ingav till Kungl. Maj:t. Jordbruksutredningen hemställde att åt densamma eller andra sakkunniga måtte lämnas i uppdrag att verkställa utredning rörande möjligheterna för ökat ekonomiskt utbyte av det med jordbruk förenade skogsbruket samt på grundval av utredningen utarbета förslag beträffande lämpliga åtgärder för berörda ändamål. Framställningen utmynnade i följande utredningskrav.

1) En översikt erfordras av vad skogen ekonomiskt betyder för jordbruket i olika delar av landet.

2) Om möjligt böra upplysningar anskaffas beträffande frågan, huruvida jordbrukarna i olika delar av landet erhållit skäliga priser för sina skogsprodukter. I detta sammanhang vore även av intresse att få belyst, huruvida och i vad mån den på producenterna kommande delen av priserna undergått någon relativ förändring sedan tiden före kriget samt i så fall orsakerna härtill.

3) Jämte priserna böra olika produktions- och avsättningsförhållanden för skogsprodukter i skilda landsdelar undersökas, varvid särskilt skogshandelns, avverkingarnas, skogsarbetets och skogskörslornas organisation och funktioner torde böra uppmärksammas.

4) Ett område, där nu rådande förhållanden framkallat livliga klagomål från skogsägarehåll, utgöra virkesköparnas inmätningar eller tumningar av virke.

Det synes för det första erforderligt att undersöka själva förekomsten av olika mått och inmätningssmetoder i skilda landsdelar. Med utgångspunkt från de härvid framkommande resultaten böra möjligheterna för enhetlighets vinnande undersökas samt förslag beträffande en standardisering å området utarbetas. Samtidigt bör överbäggas, huru en lämplig kontroll av inmätningarna skulle kunna ordnas från det allmännas sida.

5) Genom en standardisering av inmätningarna skulle vägen beredas för genomförande av enhetliga prissättningsmetoder vid virkesköpen. Först efter

införandet av enhetlighet i prissättningen blir det möjligt att erhålla en säker och praktiskt användbar grundval för jämförelser med avseende på prisläget å skilda orter.

6) För att underlätta översikten av prisläget i skilda landsdelar vore det även önskvärt, att fortlöpande lokala prisnoteringar för vissa standardsortiment organiserades, vilken fråga därför ävenledes synes böra upptagas till utredning.

7) En förutsättning för att jordbrukarna skola kunna ernå bästa möjliga utbyte av sina skogsprodukter är tydligen, att dessa utbjudas i för marknaden lämpliga längder, dimensioner och sorteringar. Att bristfälligheter i fråga om virkets aptering och sortering ej sällan förekomma samt medverka till en ogynn- sam prissättning å virket torde vara ställt utom tvivel. En närmare undersök- ning på denna punkt torde emellertid vara lämplig, varvid även frågan om upp- lysningsverksamhet och andra åtgärder för åvägabringande av ett bättre sakernas tillstånd å berörda område synes böra övervägas.

8) En olägenhet, som sedan länge varit kännbar, utgör bristen på ett ordnat informationsväsen å skogsbrukets område. En utredning synes därför böra verkställas beträffande upprättandet av ett särskilt informationsorgan till skogs- brukets tjänst. Ett sådant organ erfordras för det första för handhavande av ovan berörda prisnoteringar och upplysningsverksamheten beträffande virkets lämpliga aptering och sortering. Vidare skulle organet ifråga insamla och för- medla material för fortlöpande belysning av olika företeelser och förhållanden å trävarumarknaden av betydelse för skogsbruket.

9) Såsom ett medel att stärka det skogsägande jordbrukets ställning synes även en utvidgad kooperativ verksamhet å skogsområdet böra uppmärksammas.

10) Ett viktigt önskemål från jordbrukets synpunkt är, att ökad avsättning erhålles för avfallsvirke (vedbränsle).

11) Särskild uppmärksamhet bör även ägnas frågan om produktion och avsättning av träkol.

12) En fråga, som även kräver utredning, gäller virkesflottningen och skogs- ägarnas ställning i förhållande till flottningföreningarna.

13) I samband med virkets transport spela givetvis även järnvägsfrakterna en viktig ekonomisk roll. Undersökning synes därför önskvärd beträffande huruvida de nuvarande fraktsatserna på tillfredsställande sätt anpassats efter olika orters förutsättningar i avsättningshänseende, samt beträffande de åtgärder, som kunna anses skäligen och lämpligen för att genom frakternas ändamålsenliga avvägning befordra skogsbrukets intressen.

14) För att befordra ett bättre utbyte av skogsbruket torde det vidare vara av stor betydelse, att särskilda kreditmöjligheter beredas skogsägarna. Även för stödande av den kooperativa verksamheten å skogsområdet liksom jord- brukarnas skogsbruk överhuvud taget torde särskilda lånemöjligheter böra beredas från det allmännas sida.

15) Slutligen synas skogsbrukets beskattningsförhållanden böra uppmärk- sammas, varvid den närmast liggande uppgiften torde böra bli att undersöka berörda frågas läge i samband med pågående skatteutredningar samt att på lämpligt sätt arbeta för genomförande av sådana beskattningsprinciper, att jord-

brukarna med avseende på sitt skogsbruk i möjligaste mån beredas skattelättnader.

Jordbruksutredningen uttalade bland annat i sin framställning, att skogsbruket i stora delar av vårt land vore av den betydelse såsom stöd åt jordbruket, att vederbörande jordbrukare endast tack vare skogens avkastning ägde möjlighet att upprätthålla jordbruksdriften, ävensom att möjlighet funnes att på olika vägar befordra ökad ekonomisk avkastning av skogsbruket.

I skrivelse den 31 maj 1930 (nr 328) gjorde riksdagen en framställning till Kungl. Maj:t i samma fråga. I det utlåtande av jordbruksutskottet, som låg till grund för riksdagsskrivelsen, anfördes bland annat följande: Norrlands viktigaste näringsgren vore skogsbruket. Nära 60 % av landets produktiva skogsmarksareal funnes därstädes. Betydelsen av att detta skogsbruk bedreves enligt rationella linjer låge i öppen dag.

Genom beslut av Kungl. Maj:t den 16 oktober 1931 bemyndigades chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla utredningsmän för att inom departementet verkställa utredning samt avgiva förslag rörande åtgärder för vinnande av ökad avsättning av inhemska skogsprodukter, förbättrat ekonomiskt utbyte av skogsbruket samt intensivare skogsvård. Såsom direktiv för de sakkunnigas uppdrag anförde chefen för jordbruksdepartementet bland annat.

»Åvägabringandet av intensivare skogsvård liksom beredandet av ökade arbetstillfällen inom skogsbruket är i hög grad beroende av möjligheterna att vinna avsättning för skogsprodukterna. Icke minst under tider, då massavedsindustriens drift är inskränkt och propsförsäljningen är hämmad, är det av stor betydelse att avkastningen av småvirket vid gallringar kan jämväl på annat sätt tillgodogöras. Att befordra ökad användning inom landet av inhemska skogsprodukter framstår därför såsom en angelägenhet av stor vikt ur det allmännas synpunkt, därvid frågans betydelse med hänsyn till handelsbalansen icke bör förglömmas. Jag anser följaktligen, att den av mig nyss förordade utredningen bör särskilt inriktas på vissa av de i jordbruksutredningens framställning berörda spörsmål rörande åtgärder för ökat ekonomiskt utbyte av skogsbruket, framförallt frågan om ökad avsättning inom landet av vedbränsle och träkol.»

Såsom framgår av dessa direktiv inskränktes den begärda utredningen högst väsentligt och kom i huvudsak att röra frågan om avfallsvirkets avsättning. När de sakkunnigas betänkande avgavs den 4 januari 1933, visade det sig också huvudsakligen innehålla förslag i detta avseende med särskild hänsyn till möjligheterna att i den då aktuella situationen finna utvägar till arbetslöshetens bekämpande.

Enligt beslut av Kungl. Maj:t den 20 juli 1933 förordnades sakkunniga för att inom socialdepartementet biträda med utredning rörande skogshushållningen och de industrier, som väsentligen erhålla sina råvaror ur skogen. Såsom direktiv för denna nya utredning anförde chefen för socialdepartementet i huvudsak följande.

»Under den gångna vintern har Kungl. Maj:t funnit förhållandena påkalla statens extra ordinära ingripanden för att hålla i gång skogsavverkningar och

sågverksrörelsen inom vissa delar av landet. I ett stort antal fall ha emellertid framställningar från sågverksägare om stöd för driften vid deras verk av olika skäl icke ansetts kunna föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Med hänsyn icke minst till läget å arbetsmarknaden synes det vara ett allmänt intresse av stor betydelse att få klargjort, huruvida det är möjligt att för framtiden skapa större stabilitet i fråga om de arbetstillfällen, som kunna beredas medborgare, vilka för sin försörjning äro hänvisade till skogshushållningen eller till de industrier, som väsentligen erhålla sina råvaror ur skogen.

Visserligen är det sant, att den hårda konkurrensen under rådande ekonomiska kris enligt sakens natur måste leda till att tekniskt icke moderna eller kapitalsvaga företag svårligen kunna bestå, men den utveckling, i vilken trävaruindustrien synes befinna sig, förefaller vara sådan, att en del av dessa verk icke heller vid stigande konjunktur synes utan vidare kunna återupptaga sin rörelse.

Vissa verk hava den betydelse för de orter, i vilka de äro förlagda, att de flesta invånarna direkt eller indirekt äro för sin existens beroende av arbetstillgången vid verken. Nedläggandet av verken eller stillestånd vid dem åsamkar enskilda, kommuner och stat synnerligen tunga bördor.

Den utredning, som enligt min mening bör komma till stånd, skulle avse att giva en uppfattning om storleken av den produktion av sågade trävaror och av pappersmassa, för vilken förutsättningar anses föreligga i vårt land under de närmaste åren, hur stora grupper av arbetare, som med den beräknade produktionen kunna sysselsättas inom nämnda industrier samt den lämpliga lokala fördelningen av denna produktion ur såväl sociala som ekonomiska synpunkter. Utredningen bör vidare omfatta storleken av den erforderliga råvaruförsörjningen, behovet av arbetskraft för skogsavverkningarna samt avverkningarnas lämpliga fördelning på olika landsdelar.

Slutligen bör utredningen söka klarlägga, vilka åtgärder, som skulle vara oundgängliga för att återupptaga drift vid nedlagda sågverk, i vad mån verken måste moderniseras liksom också kostnaderna för de åtgärder, som anses nödvändiga.»

Ingen av dessa utredningar har tagit sikte på de stora jordbruksekonomiska intressen, som beröras av skogsfrågorna i hela deras vidd utan begränsats till vissa detaljspörsmål. Som jämförelse må nämnas, att den i december 1928 tillkallade jordbruksutredningen erhöi i uppdrag »att verkställa utredning rörande jordbrukets ekonomiska läge samt angående de åtgärder, som kunna vidtagas i syfte att höja jordbrukets ekonomiska bärkraft till förbättrande av deras ställning, som av jordbruksarbete hava sin utkomst». Med stöd av de utfärdade direktiven kunde jordbruksutredningen gripa sig an med de verkligt centrala problemen, vilket icke varit fallet med skogsutredningarna. I sin förut nämnda framställning till Kungl. Maj:t den 4 oktober 1930 framhöi jordbruksutredningen, att den funnit sig böra taga under överbäggande åtgärder för ökat ekonomiskt utbyte icke blott av det egentliga jordbruket och förädlingen av dess produkter utan även vissa med jordbruk förenade förvärgsgrenar. Bland sistnämnda förvärgsgrenar intager skogsbruket i stora delar av vårt land en syn-

nerligen viktig plats. Med anledning av 1927 års jordbruksräkning kunde man uppskatta antalet av de brukningsdelar, å vilka skogsbruk förekommer, till omkring $\frac{2}{3}$ av totala antalet och det torde vara otvivelaktigt, att skogsbruket i flertalet av ifrågavarande fall är av den betydelse såsom stöd för jordbrukets ekonomi, att vederbörande jordbrukare endast tack vare skogens avkastning äga möjligheter att upprätthålla jordbruksdriften. Då det gällde vidtagande av åtgärder för höjande av jordbrukets ekonomiska bärkraft hade jordbruksutredningen därför funnit det med jordbruket förenade skogsbruket förtjäna särskild uppmärksamhet. Jordbruksutredningen var av den uppfattningen, att ifråga om skogsprodukternas avsättning m. m. möjlighet förefunnos att på olika vägar befordra ökad ekonomisk avkastning av ifrågavarande skogsbruk och att en utredning i sådant syfte därför borde verkställas. Av vikt vore under alla förhållanden, att utredningsarbetet så organiserades, att jordbrukets ekonomiska intressen i samband med denna fråga bleve beaktade och utredda i den utsträckning deras stora betydelse påkallar.

Jordbruksutredningens initiativ i skogsfrågan rönt livlig uppskattning bland skogsägarna. Representanter för jordbrukaresammanslutningar i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands, Jämtlands, Gävleborgs, Kopparbergs och Värmlands län samt för Smålands, Stockholms läns, Södermanlands, Uppsala läns, Västergötlands och Örebro läns skogsägareföreningar anslöto sig i skrivelser till Kungl. Maj:t till jordbruksutredningens utredningskrav med framhållande av bland annat följande:

»Samtidigt som vi inför Eders Kungl. Maj:t frambära skogsbefolkningens bekymmer på grund av de svårigheter, varmed denna befolkning har att kämpa icke minst till följd av rådande missförhållanden ifråga om tillgodogörandet av inkomsterna från skogen, vilja vi giva uttryck åt den bestämda uppfattningen, att dessa missförhållanden skulle kunna i väsentliga delar undanröjas genom lämpliga åtgärder, ägnade att stärka det med jordbruk förenade skogsbrukets ekonomi.»

Genom hittills företagna utredningar ha de stora skogsproblemen endast i ringa utsträckning vunnit beaktande. Med undantag av en utredning rörande virkesmättningsföreningarnas verksamhet, som igångsattes enligt Kungl. Maj:ts beslut den 20 oktober 1933 och resulterade i ett sistliden höst avgivet förslag till lag om virkesmätning, är flertalet frågor fortfarande i huvudsak outredda, ehuru de måste anses vara av den allra största betydelse för hela vårt land och särskilt den betydande del av befolkningen, som för sin utkomst är beroende av skogsbruket. I en del fall torde behövliga åtgärder kunna vidtagas utan tidsödande omgång, i andra åter äro noggranna förberedande undersökningar av nöden. Vi skola i det följande erinra om några av de områden, som enligt vår mening böra i första hand göras till föremål för åtgärder av ett eller annat slag.

Forsknings- och undervisningsfrågor.

Vad beträffar forskningsverksamheten för ett bättre tillgodogörande av skogsprodukter är denna för närvarande uppdelad på ett flertal institutioner. De forskningsorgan, som bearbeta problem inom det skogsteknologiska och trä-

teknologiska området, äro i huvudsak följande: skogshögskolan och skogsforsöksanstalten, ingenjörsvetenskapsakademien, tekniska högskolans institutioner för cellulosateknik och träkemi respektive för organisk kemi, vidare statens provningsanstalt och slutligen statens maskin- och redskapsprovningsanstalter. I ett den 5 september 1934 avgivet utlåtande ha styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforsöksanstalt samt ingenjörsvetenskapsakademien framlagt ett förslag beträffande frågan om vidgad forskningsverksamhet för ett bättre tillgodogörande av skogsprodukter, vilket förtjänar beaktande. I utlåtandet föreslås, att inom exempelvis jordbruksdepartementet inrättas ett råd eller en nämnd för skogsteknologisk och träteknologisk forskning, vilken bland annat skulle hava till uppgift att följa utvecklingen på nämnda forskningsområden och befordra sådan forskning under hänsynstagande till skogsbrukets och industriens behov härav. Nämnden skulle hava till uppgift att företrädesvis genom understödjande av eller anordnande av undersökningsarbeten av vetenskapligt teknologisk natur främja ett ökat utbyte av landets skogshushållning, dels ock i första hand genom ökad, mera mångsidig eller mera högvärdig användning av skogens produkter, dels jämväl genom förbättrande av skogsvårdens och produktionens tekniskt-ekonomiska förutsättningar eller på annat sätt. Sålunda skulle under arbetsområdet falla mekaniskt teknologiska undersökningar rörande verkets avverkning, transport och bearbetning samt kemiskt teknologiska undersökningar rörande trämaterialalets förädling.

Denna forskningsverksamhet är ett viktigt led i strävandena för ett bättre tillgodogörande av landets skogsprodukter. Vare sig forskningsverksamheten fortfarande kommer att förbli organiserad såsom för närvarande eller här återgivna förslag blir genomfört är det av största vikt att tillse, att de forskningsresultat, som kunna praktiskt nyttiggöras för skogsägarna, även komma bonde-skogsbruket till godo.

I nära samband med forskningsverksamhetens praktiska utnyttjande för skogsbruket står undervisningsfrågan.

I ett den 30 april 1930 avgivet betänkande med förslag angående ordnande av den lägre lantbruksundervisningen beröres även undervisningen i skogsskötsel. De sakkunniga framhålla, att undervisningen i skogshushållning vid våra lantmannaskolor, såsom helt naturligt är, meddelats i mycket olika omfattning vid olika skolor. Timantalet för detta ämne har varierat från ett tiotal eller till och med lägre vid skolorna på slättbygden upp till 50—60—70 vid vissa skolor i mellersta och norra Sverige. Vid tvenne skolor med utvidgad undervisning i skogsskötsel har undervisningen i ämnet omfattat cirka 200 timmar.

Av yttranden och förslag, som inkommit till utredningen, framgick att såväl flertalet skogsvårdsstyrelser som ock åtskilliga styrelser för lantmannaskolor ansågo, att i allmänhet taget mera tid borde ägnas åt undervisningen i skogshushållning i lantmannaskolorna. Även de sakkunniga höllo före, att denna uppfattning med hänsyn till skogshushållningens stora betydelse för flertalet jordbrukare i vårt land principiellt sett vore riktig. Självfallet måste dock den tid, som i varje skola ägnas åt undervisningen i skogshushållning, rättas efter

den betydelse, som ifrågavarande näringsgren kunde tänkas i framtiden få för flertalet elever. I enlighet med denna uppfattning ansågo de sakkunniga det behöfligt, att de hittills i undervisningsplanen förefintliga uppgifterna om undervisningen i skogshushållning gjordes något utförligare än förut. I gällande reglemente hade föreskrivits, att undervisningen i nämnda ämne skall omfatta: »olika slag av skogsträd; huvudgrunderna för skogens förnyande, vård, taxering och avverkning». Härtill torde böra fogas föreskrift om att undervisning också skall meddelas rörande skogsmarkens beskaffenhet, virkets aptering, skogsprodukternas tillgodogörande och skogslagstiftningen. Dessutom föreslogo de sakkunniga, att i reglementet intages den bestämmelsen att, där förhållandena så medgiva, demonstrationer och övningar i skogen skola företagas. I de uttalanden, som av skogsvårdsstyrelserna gjorts, hade så gott som samstämmigt betygats, att ett behov härav föreligger. I övriga fackämnen förekomma vid lantmannaskolorna endast undantagsvis övningar, vilket sammanhänger dels med att undervisningstiden måste göras jämförelsevis kort, dels därmed att eleverna före inträdet vid skolan böra ha förvärvat praktisk färdighet i de vid ett jordbruk vanligen förekommande göromålen. På skogshushållningens område torde däremot till och med i de mest skogrika länen endast ett fåtal av eleverna varit i tillfälle att deltaga och förvärva färdighet i sådana arbeten, som numera anses nödvändiga för skogens ändamålsenliga vård och förnygring och vid densamma värdering och avverkning. Skall därför undervisningen i skogshushållning vid lantmannaskolorna bli verkligt fruktbärande, syntes det vara av största vikt, att icke endast antalet undervisningstimmar i detta ämne utökas, utan även att demonstrationer och praktiska övningar såvitt möjligt anordnas i den omfattning tiden medger.

För närvarande meddela i flertalet län skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän undervisning i skogshushållning vid lantmannaskolorna, en anordning som torde få anses ändamålsenlig och fördelakig i den mån den kan tillämpas. Skulle man emellertid komma därhän, att skogsundervisningen bleve huvudämne vid vissa lantmannaskolor, torde det bli nödvändigt att bereda möjlighet för dessa skolor att anställa särskild lärare för skogsundervisningen. Sakkunniga för den lägre lantbruksundervisningens ordnande beräknade, att vid den tidpunkt deras undersökning avsåg, förutom de tvenne skolor vid vilka utvidgad undervisning i skogsskötsel förekom, 9 verksamma lantmannaskolor kunde anses belägna i rena jordbrukstrakter, 19 i blandade jordbruks- och skogstrakter samt 13 i övervägande skogstrakter. Undervisningen i skogsskötsel upptog i medeltal per skola inom den första gruppen 5.6 timmar, inom andra gruppen 22.5 timmar och inom tredje gruppen 40.1 timmar, allt i huvudkursen. I % av antalet undervisningstimmar upptog skogsskötseln respektive 0.7, 2.5 och 4.1 %. Uppenbart är att skogsundervisningen i åtskilliga av dessa skolor med hänsyn till skogsbrukets betydelse för den befolkning skolorna äro avsedda att tjäna borde tillgodoses på ett helt annat sätt än vad nu är fallet. Nyssnämnda sakkunniga säga sig icke ha förbisett, att i vissa trakter av vårt land skogsskötseln och skogsarbetet äro av övervägande betydelse i förhållande till dessa traktors jordbruk. För sådana fall ansågo de sakkunniga det icke böra vara uteslutet,

att skolan må kunna göras skogsbetonad även på det sätt, att inom den normala kurstiden undervisningen i övriga ämnen, och detta även om det skulle gälla de egentliga jordbruksämnena, inskränkes till förmån för undervisningen i skogsskötsel.

Även om skogsvårdsstyrelsernas tjänstemän kunnat medhinna skogsundervisning av så ringa omfattning, som hittills förekommit vid lantmannaskolorna, torde det dock icke vara möjligt att bibehålla samma anordning, om skogsskötsel göres till ett huvudämne. Särskild lärare med kompetens att undervisa i skogsskötsel torde då bli nödvändig. Denna fråga bör uppmärksammas som ett led i strävandena att låta forskningsresultaten komma till skogsägarebefolkningens kännedom för att omsättas i praktiska åtgärder i den mån detta låter sig göra.

Skogsägarnas organisationer.

Av synnerlig vikt för höjande av rotvärdet å de skogar, som tillhöra enskilda personer synes vara, att dessa sammansluta sig för tillvaratagande av gemensamma intressen. Först härigenom erhålles ett organ, skickat att representera säljarintresset exempelvis i frågor rörande flottledernas handhavande och rörande virkesmätning samt att överhuvudtaget giva uttryck åt skogsägarnas uppfattning i olika frågor. Utan sådana sammanslutningar komma säljarnas uppträdande i dylika angelägenheter att ske under mycket betungande former men det oaktat icke bli effektivt. Gentemot köparnas kartellbildningar kunna dessa sammanslutningar väntas bli en välbehövlig motvikt, en motvikt, som för de virkessäljande skogsägarna ter sig som oundgänglig. Dessa hava nämligen under tidernas lopp fått erfara att köparna vid prisfall å den producerade varan helt naturligt följt minsta motståndets lag och vid nedbringandet av sina utgifter i första hand tagit sikte på kostnaderna för inköp av råvaror. Vid prisstegring å den producerade varan har förhållandet varit det omvända så att försäljarna av råvaror i regel varit de som sist kommit att få del av de förbättrade priserna. Detta betyder givetvis att de som på ena eller andra sättet äga sin bärgning av skogsbruket komma i en mindre fördelaktig ställning än övriga av träförädlingsindustriens intäkter delaktiga kategorier. Det torde vidare med fog kunna påstås, att genom virkesförsäljningens handhavande av ifrågavarande sammanslutningar en del av de nuvarande kostnaderna för industriernas virkesanskaffning komma att bortfalla. Och genom virkespartiernas samlande hos organisationerna bli dessa i tillfälle att tillhandahålla förbrukarna just de virkesslag som behövas, vadan dessa undgå att såsom nu i stor utsträckning sker, inköpa samtliga de sortiment skogsägarna tillhandahålla för att senare till annan köpare överlåta de virkesslag för vilka användning inom den egna industrien saknas. Såsom ett exempel på de redan förefintliga sammanslutningarnas nytta såsom organ för uppsamlande av medlemmarnas virke må nämnas, att de senare årens erfarenheter från vedeldningens område visa att det vid ordnandet av leveranser av den omfattningen att ett större antal skogsägare måste delta, i regel endast om sammanslutningarna ordna leveranserna, är möjligt att hålla omkostnaderna för partiernas sammanförande vid en sådan nivå, att

leveranserna varit utförbara till priser som — låt vara stundom med hjälp av statsbidrag — i avsevärd utsträckning möjliggjort en övergång från kol- till vedeldning. Såsom propagandaorgan för nya användningsformer av skogsprodukter böra sammanslutningarna vara väl lämpade. Slutligen må framhållas, att sammanslutningarna hava en viktig uppgift ifråga om undervisning rörande sådana frågor, som virkets aptering, uppläggning till torkning m. m. eller överhuvud att giva erforderliga anvisningar så att vid virkets uttagande bästa möjliga utbyte erhålles.

I medvetenhet om de betydelsefulla uppgifter som vänta dessa sammanslutningar hava de virkessäljande skogsägarna redan igångsatt ett jämförelsevis kraftigt organisationsarbete. Emellertid erfordras på samma sätt som redan skett beträffande mjölk- och slaktdjursförsäljarna, att skogsägarna erhålla statsmakternas stöd i sina organisationssträvanden. Först därigenom kunna sammanslutningarna inom rimlig tid erhålla den form och omfattning, att de äro fullt vuxna sina uppgifter. Det vore därför önskvärt, att medel ställdes till förfogande för att t. ex. av Sveriges allmänna lantbrukssällskap användas till ifrågavarande organisationsarbete.

Bland olika sätt som kunna ifrågakomma för stödjande av skogsägarnas organisationer är frågan om upptagande av viss omsättningsavgift värd att särskilt beaktas. Självfallet är nämligen att organisationerna efter att väl hava kommit i gång icke med fog kunna göra anspråk på det allmännas ekonomiska bistånd vid sin fortsatta verksamhet. Genom en omsättningsavgift å avverkat virke komma organisationernas omkostnader att gäldas av frukterna av deras verksamhet. Med hänsyn till att dessa frukter komma även sådana enskilda virkessäljare till godo, som icke äro medlemmar av organisationen, torde det få anses välmotiverat att omsättningsavgift utgår även från dessa. Med hänsyn till den stora mängden av virkessäljare skulle en från varje sådan utgående mycket obetydlig avgift tillföra organisationerna tämligen stora belopp. Ett lämpligt sätt för avgifternas uttagande vore måhända att till de nu utgående skogsvårdsavgifterna gjordes ett mindre tillägg som finge uppbäras av organisationerna.

Organisationernas kreditfrågor.

Det förekommer i stor utsträckning att skogsägare, som äro i behov av penningar till omkostnader vid avverkningar (framförallt för s. k. sommarhuggningar) eller för annat ändamål betinga sig förskott å blivande leverans, innan säsongens priser blivit satta. Rörande priset brukar därvid överenskommas, att säljaren skall erhålla den betalning, som under säsongen allmänt kommer att bjudas i orten eller något liknande.

Uppenbart är att köpare, som på detta sätt tillförsäkrat sig större virkeskvantiteter till priser, som de praktiskt taget själva komma att i sinom tid bestämma, sakna den anledningen att bjuda ett relativt högt pris som kan ligga i önskan att stimulera virkesutbudet och på så sätt åstadkomma en rikligare tillgång å virke.

För att skogsägarna överhuvudtaget skola äga någon möjlighet att hävda sig vid prissättningen å skogsprodukter erfordras därför oundgängligen, att de

beredas möjlighet till erhållande av förskott å blivande virkesleveranser utan att i gengäld behöva gentemot viss köpare förbinda sig till leverans.

I Norge har frågan om förskott till virkessäljarna ordnats så, att förskott på ett bekvämt sätt kunna erhållas från den i huvudsak för detta ändamål bildade »Centralkassan för Bøndernas Driftkredit». Detta kreditinstitut belånar försäljningskontrakt, som upprättats mellan virkessäljarnas försäljningsorganisation och dess medlemmar. Säkerheten för lånen utgöres i första hand av organisationernas fonder samt vidare av de avgifter medlemmarna under de tre första åren efter inträffad förlust äro skyldiga erlægga till organisationerna. Vid kreditinstitutets start saknade organisationerna fonder, men dessa uppgå f. n. till omkring 600,000 kronor. Avgifterna äro dels insatser om $\frac{1}{10}$ % av taxeringsvärdet å medlemmarnas skogsmark och dels en försäljningsprovision av $1\frac{1}{4}$ % å köpeskillingen för det virke organisationen försäljer för medlems räkning. Bland övriga omständigheter, som äro ägnade att förhindra förlust å låneverksamheten må framhållas, att organisationen direkt till kreditinstitutet inbetalar den del av köpeskillingen, som motsvarar förskottet, vadan denna alltså icke kommer i låntagarens hand, att det före lånets beviljande företages en tämligen ingående prövning av vederbörandes ekonomi och redbarhet samt att i tvivelaktiga fall organisationen uppbär lånebeloppet och utlämnar det till säljaren i mindre poster allt eftersom det försälda virket avverkats.

Centralkassan för Bøndernas Driftkredit, som icke äger andra tillgångar än ett andelskapital om cirka 100,000 kronor, erhåller erforderliga medel genom upplåning hos Norges Bank. Det belopp, som sålunda upplånas för att utdelas som förskott i virkesleveranser, belöper sig till något över 10 miljoner kronor om året. Hittills har kreditinstitutet icke drabbats av någon förlust på sin utlåningsrörelse och försäljningsorganisationerna hava icke med mera än några hundra kronor om året behövt vidkännas utgifter för icke återbetalade lån. Om man räknar med att det i vårt land från enskilda personer tillhöriga skogar i runt tal försäljes virke för 150 miljoner kronor och att förskott skulle utlämnas med 20 % erfordras 30 miljoner kronor till förskott vid samtliga leveranser. Emellertid torde man kunna utgå från, att de försäljningar, som ske genom sammanslutningar under åtskilliga år framåt icke komma att bliva mer omfattande än att ett belopp av 10 miljoner kronor är tillräckligt stort kapital för dessa förskott.

De i vårt land förefintliga centralkassorna för jordbrukskredit synas lämpligen kunna handhava ifrågavarande låneverksamhet. Därest det genom kassorna står att erhålla lån å försäljningskontrakt utan annan säkerhet än borgensförbindelse från säljaresammanslutning med nödig fasthet i organisationen och eventuellt vissa fonder har man uppnått en kreditform, som i smidighet torde vara jämförlig med det nu förekommande systemet med förskott. Att hänvisa säljarna att hos jordbrukskassorna förskaffa sig medlemskap och lån mot individuell säkerhet torde med största sannolikhet icke medföra att det nuvarande förskottssystemet i nämnvärd omfattning begränsas. Lika litet torde saken kunna ordnas på så sätt att organisationerna förskaffa sig medlemskap i centralkassorna och som sådana upplåna medel till förskott åt medlemmarna. För-

utsättningarna för medlemskap i centralkassorna synas nämligen vara alltför betungande och icke anpassade efter de speciella omständigheterna vid ifrågasvarande krediter, framförallt den enligt vunna erfarenheter ytterligt minimala risken för förluster. Man skulle i stället kunna tänka sig inrättandet av ett särskilt kreditinstitut för ändamålet. Emellertid synes skäl tala för att uppdraga åt centralkassorna att som en helt fristående verksamhetsgren omhändervärd denna kreditgivning. Härigenom vunnas nämligen vissa besparingar i form av minskade utgifter för personal, kontorslokaler m. m. Därest centralkassorna skola omhändervärd denna kreditgivning torde vissa ändringar i de för dem gällande bestämmelserna erfordras.

Skogsägarnas inflytande å handhavandet av flottlederna.

Vid försäljning av virke avsett att flottas är det ett vanligt leveransvillkor, att säljaren har att vidkännas utgifterna för flottningen. Beträffande s. k. huvudvattendrag, där kostnaderna från år till år äro i det närmaste lika, brukar bestämmelsen ofta vara utformad så, att säljaren har att vidkännas med flottningen förenade utgifter, beräknade på grundval av den under nästföregående år fastställda flottningskostnaden. Med avseende å bivattdragen med dess från år till år ofta starkt varierande flottningskostnader, brukar säljaren som regel i avtalet tillförbindas att erlægga den flottningskostnad, som av vederbörande flottningsförening kommer att debiteras för virket.

I de fall då säljaren enligt avtalet är skyldig vidkännas de utgifter för flottningen, som vederbörande flottningsförening utdebiterar för virket, är det uppenbart att säljaren har ett starkt intresse i att flottningskostnaden nedbringas medan köparen i detta hänseende kan förhålla sig passiv.

Om det åter är avtalat, att flottningskostnaden skall beräknas till det belopp den under föregående flottningsår uppgått och det löpande årets mer eller mindre ändamålsenliga omhändervärdande av flottningen således icke inverkar å storleken av säljarens förpliktelse, synes man försåvitt ett enstaka år beaktas, närmast komma till det resultatet, att det är säljaren tämligen likgiltigt om flottningskostnaden blir större eller mindre, medan köparen har ett uppenbart intresse i att kostnaden blir så liten som möjligt. Utgår man emellertid från att vederbörande köpare år från år förvärvar ungefär lika stora virkespartier, blir emellertid förhållandet ett annat. För den utgift en exceptionellt stor flottningskostnad under ett visst år kan hava åsamkat köparen, blir denna gottgjord under påföljande år, då den höga flottningskostnaden ligger till grund för vad säljaren det året har att vidkännas som flottningskostnad. Köparen saknar även här större intresse av att flottningskostnaden blir så liten som möjligt. Hur den än blir erhåller han gottgörelse för densamma från säljarna, låt vara att denna gottgörelse vid inträffande stegring av kostnaden först kan inkasseras under påföljande år.

Vidkommande slutligen den situation då köparen erlägger flottningskostnaden utan att enligt avtalet vara berättigad till någon gottgörelse härför från säljaren synas förhållandena gestalta sig på följande sätt. Vid försäljning av timmer är det pris säljaren lyckas betinga sig givetvis liksom vid affärer i all-

mänhet beroende av vilken av kontrahenterna, som har att erlægga fraktkostnaderna. Skall säljaren erlægga flottningskostnaden kan han tydligen betinga sig ett pris som just med beloppet av nämnda kostnad överstiger vad han kunnat betinga sig om köparen haft att vidkännas flottningskostnaden. Det är självfallet att virkesköparna för virke av samma slag regelmässigt betala samma pris vid förädlingsorten oavsett om virket flottats en längre eller kortare sträcka och sålunda dragit en högre eller lägre flottningskostnad. Liksom en ur flottningssynpunkt bättre belägen skog lämnar ett högre rotvärde än en sämre belägen sådan, bör ock ett nedbringande av flottningskostnaderna hava till följd att rotvärdet stiger. De som äga största intresset av att flottningskostnaderna nedbringas äro följaktligen just skogsägarna.

Kostnaderna för virkets flottning äro då det gäller bivattendragen ofta betydande. En flottningskostnad motsvarande $\frac{1}{4}$ av virkets värde vid förädlingsorten är icke någon undantagsföreteelse. Men även beträffande huvudvattendragen representerar flottningskostnaden med sorteringskostnaden inbegripen en relativt stor del och i varje fall minst 8—10 % av köpeskillingen. Uttryckt i procent å virkets rotvärde betyder detta som regel en fördubbling och i vissa fall är till och med flottningskostnadernas nedpressande till det yttersta en betingelse för att överhuvudtaget något nettovärde skall föreligga.

Trots det stora intresse de virkessäljande skogsägarna sålunda måste anses hava av flottledernas ändamålsenliga handhavande, sakna de, på grund av den utformning hithörande bestämmelser i lagen om flottning erhållit, möjlighet till inflytande å detta handhavande. Redan föreskriften i 53 § flottningslagen att rösträtt å flottningsstämma tillkommer endast den som till flottning anmält virke »under eget inregistrerat märke» utesluter möjligheten för säljarna i gemen att delta i handhavandet av flottningsföreningarnas angelägenheter. Märkenas egentliga uppgift är att möjliggöra flottgodsets utsortering till de olika köparna. För detta ändamål erfordras tydligen icke flera märken än att varje köpare erhåller ett eller i allt fall icke mer än ett för varje virkesslag. Samtliga för ett större vattendrag godkända märken komma härvid sällan att överstiga femtio. Om varje säljare skall hava eget märke komma dessa där emot att uppgå till flera tusen och utsorteringen att praktiskt taget omöjliggöras. Under sådana förhållanden är det uppenbart att det vid leveransavtalets ingående icke ens kan bli tal om annat än att virket skall förses med köparens märke. Men härmed är också på grund av rösträttens sammankopplande med märkningen säljaren i regel utesluten från rösträtt å flottningsstämma. En sådan ändring av nu berörda §, att sambandet mellan rösträtten och virkets märkning bortföll skulle emellertid icke vara tillfyllest för att rösträtten å flottningsstämma skulle tillkomma den, som har det största intresset av flottningens ändamålsenliga bedrivande, nämligen skogsägaren. För vinnande av behövtligt inflytande åt denne erfordras, att även den i paragrafen förefintliga bestämmelsen, att rösträtt tillkommer endast den som anmält virket till flottning utgår, och att rätten att rösta å flottningsstämma anknytes till helt andra förutsättningar.

Frågan om beredande av medinflytande för virkessäljarna vid flottledernas

handhavande har senast varit föremål för utredning av under år 1927 tillsatta sakkunniga, vilka avgivit betänkande med förslag i ärendet den 21 april 1928. Förslaget går ut på att i de fall, då enligt träffat avtal om virkesleverans från köpeskillingen skall avräknas flottningskostnad, som ej är till beloppet angiven i avtalet, rösträtt för virket skall utövas av ett på visst sätt utsett ombud för virkessäljarna. De sakkunniga hava under hänvisning till motiveringen i riksdagens skrivelse i ärendet den 24 april 1925, nr 136, förklarat sig anse uppdraget begränsat till de fall då avtalen äro beskaffade på ovan angivet sätt och hava i följd härav icke gjort något direkt uttalande i frågan huruvida rösträtt å flottningsstämma bör tillkomma säljarna även i andra fall. Icke ens i denna begränsade omfattning har förslaget blivit förelagt riksdagen. Av vad ovan anförts torde framgå, att en sådan begränsning av säljarnas rösträtt icke är sakligt motiverad. Enligt vårt förmenande bör skogsägare alltid äga rösträtt för virke, som avverkats å honom tillhörig skog.

Skogsbeskattningen.

Enligt gällande kommunalskattelag av den 28 september 1928 utgår för skogsfastighet en fastighetsskatt beräknad efter 4 % av fastighetens taxeringsvärde. Lagen om skogsaccis av nämnda dag föreskriver vidare att å nettovärdet av avverkat virke skall till kommunerna erläggas en på visst sätt beräknad, vanligtvis till omkring 2 % av rotvärdet, uppgående s. k. skogsaccis.

Det förefaller som om det sålunda till omkring 6 % av taxeringsvärdet beräknade skatteunderlaget i regel icke understiger den verkliga avkastningen. De regler, som före K. F. den 19 november 1920 om ändring i vissa delar av förordningar angående beviljning av fast egendom samt av inkomst, gällde i fråga om skogsbeskattning, utgingo från att så var förhållandet. Genom sistnämnda lag vidtogs emellertid den ändringen att den s. k. garantiskatten utgör allenast en minimiskatt och att därest skogens inkomst överstiger vad som svarar mot garantiskatten, särskild inkomstskatt skall utgå för överskottet. Ur principiell synpunkt är givetvis intet att erinra mot denna lagändring. Emellertid medför den i praktiken tätt och ofta att penningintäkter vid skogsavverkning, som i själva verket äro att hänföra till utbyte av ett slag av tillgångar mot annat beskattas som inkomst, ävensom att skogsägarna regelmässigt ut-sättas för en upprörande dubbelbeskattning, bestående i skogstillväxtens beskattning som fastighetsskatt och något år sedan då denna avkastning uttages beskattning av densamma såsom inkomst. Grunden till dessa oegentligheter i beskattningen ligger i föreskrifterna i 21 § jämfört med 22 § 1 mom. andra stycket i kommunalskattelagen, enligt vilka varje intäkt vid skogsavverkning beskattas som inkomst, för såvitt fastighetsägaren icke för bevisning om att verklig inkomst icke föreligger, en bevisning, som, eftersom den baseras på en värdering av virkesförrådet, dels är omständlig och dels ofta kostar mer än beloppet av den oegentligt uttagna skatten. Förestående anmärkningar torde bäst belysas genom exempel. 1) Om en person under 1929 för 30,000 kronor förvärvat en skogsfastighet, taxerad till nämnda belopp och under år 1930 avverkar skog för 15,000 kronor, förstår ju varje människa, att avkastningen under det år

personen varit ägare till fastigheten icke gärna kan uppgå till mer än högst $\frac{1}{10}$ av köpeskillingen för virket. Likväl utgår skatt såsom för en inkomst om 15,000 kronor, försåvitt ägaren av skogen icke låter mäta upp och värdera de kvarvarande träden och på så sätt styrker i vad mån skogen är mindre värd efter avverkningen än vid köpet. Bevisning skall såsom lagen uttrycker sig föras om nedgång antingen i skogens s. k. ingångsvärde eller ingående virkesförråd. En närmare utredning skall med säkerhet visa, att det är ytterst sällsynt, att sådan bevisning förebringas. 2) Om ägaren till den under 1) omnämnda fastigheten under ett vart av åren 1929—1933 avverkat för 1,200 kronor eller tillhoppa 6,000, har den för dessa år sammanlagda skatten beräknats å ett belopp av 6,000 kronor. Om ägaren i stället underlåtit att avverka under åren 1929—1932 och först under 1933 avverkat för 6,000 kronor, har skatten under de fyra första åren beräknats å 4,800 kronor och, försåvitt ej här ifrågakommen bevisning förts, under femte året till 6,000 kronor, d. v. s. för alla fem åren å 10,800 kronor.

Exemplet under 1) visar, att vid avverkning å nyförvärvade fastigheter penningintäkter, som i realiteten äro att hänföra till utbyte av ett slag av tillgångar mot ett annat slag av sådana, beskattas som inkomst och exemplet under 2) visar att, därest icke årligen uttages just det värde, som motsvarar tillväxten, dubbelbeskattning inträffar. För de privata skogsägarna måste en dylik ordning förefalla dubbelt upprörande, eftersom den praktiskt taget icke förekommer i fråga om den del av vårt skogsbestånd, som innehaves av bolag. Fastigheter, som innehavas av bolag byta ju i regel icke ägare, varför förutsättningarna för de i exempel 1) berörda oegentligheterna saknas. Även de oegentligheter, som exemplifieras under 2), hava bolagen alla förutsättningar att undkomma. Som av exemplet torde framgå, inträffar dubbelbeskattningen icke, därest det årligen uttages lika stora kvantiteter virke från samma taxeringsenhet. Från de små bondskogarna låter sig detta icke göra, men beträffande bolagens fastigheter, som inom varje kommun äro sammanslagna till en bruks- och taxeringsenhet, genomföres en sådan likformig virkesuttagning med fördel.

Då man söker efter utvägar till rättelse i nu anmärkta hänseende uppstår den frågan huruvida icke det beskattningssystem, som gällde före lagändringen den 19 november 1920, vore, om än behäftat med brister, dock vida bättre än det nuvarande. I verkligheten torde det ock förhålla sig så att, där det från en bruksenhet avverkas samma kvantiteter år från år, något underlag för en inkomstskatt icke uppstår. Bolagens taxeringar giva belägg för detta påstående.

Central myndighet för skogsfrågor.

Då lantbruksstyrelsen inrättades år 1890 hade behovet av ett administrativt statsorgan för jordbruksnäringen kommit att te sig som oavvisligt. Man hade efterhand fått klart för sig betydelsen av att äga ett organ med speciell uppgift att följa lantbrukets och dess binäringars tillstånd och utveckling såväl inom som utom landet, samt att efter omständigheterna själv vidtaga eller hos Kungl. Maj:t föreslå de åtgärder, som kunde anses lämpliga för näringens främjande.

Om man undantager skogsvården så finner man att statsmakterna icke visat ett motsvarande intresse för skogsbruksnäringen. Helt visst är detta till stor del beroende på att den moderna skogsindustrien är betydligt yngre än jordbruksnäringen.

Fråga är emellertid om tiden icke nu är mogen för en motsvarande åtgärd i fråga om skogsbruket som den, vilken innefattades i beslutet om lantbruksstyrelsens tillsättande. Skogsprodukternas tillvaratagande, som hittills ansetts vara en den enskildes egen uppgift, synes nämligen vara av den betydelse för det allmänna att statsmakterna böra i görligaste mån främja näringen. Antalet personer, som av skogsbruket hava sin bärgning, är så stort att det bör vara staten angeläget att genom råd och upplysningar till offentliga myndigheter, menigheter och institutioner leda utvecklingen i ändamålsenlig riktning samt att bidra till lösningen av de svårigheter, som kunna uppkomma för denna näringsgren. Ett statsorgan av ifrågavarande slag borde ock vara väl lämpat att utöva kontroll å användning av de medel som från staten anslås till skogsvård. Huruvida en förvaltningsmyndighet av här ifrågasatt slag lämpligen skulle inordnas under något redan förefintligt organ eller bilda ett självständigt sådant torde närmare böra övervägas.

Med anledning av vad här anförts och med hänvisning till särskilda följdmotioner beträffande vissa i motiveringen berörda frågor hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande skogsbrukets ekonomiska läge samt angående de åtgärder, som kunna och böra vidtagas i syfte att höja skogsbrukets ekonomiska bärkraft till förbättrande av deras ställning, som av skogsbruket hava sin utkomst.

Stockholm den 23 januari 1935.

<i>Petrus Nilsson.</i>	<i>Leonard Tjällgren.</i>	<i>C. A. Reuterskiöld.</i>
<i>K. G. Westman.</i>	<i>Joh. Johansson,</i> <i>Friggeråker.</i>	<i>Erik von Heland.</i>
<i>Ernst Svenson.</i>	<i>Verner Andersson.</i>	<i>Per Andersson.</i>
<i>John Gustavson.</i>	<i>K. I. Sköldén.</i>	<i>Gunnar Bodin.</i>
<i>Axel Löfvander.</i>		<i>Anton Pettersson.</i>
